Europos Sąjungos Taryba

Briuselis, 2026 m. lapkričio 19 d.
(OR. en)

15402/26

EDUC 438
DIGIT 290
JEUN 242
SOC 715
EMPL 416
TELECOM 530

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Tarybos išvados dėl įgūdžių ir kompetencijų, reikalingų dirbti su dirbtiniu intelektu (DI)

Delegacijoms priede pateikiamos pirmiau nurodytos išvados, kurias Taryba (švietimas, jaunimas, kultūra ir sportas) patvirtino 2026 m. lapkričio 19 d. posėdyje.

PRIEDAS

Tarybos išvados dėl įgūdžių ir kompetencijų, reikalingų dirbti su dirbtiniu intelektu (DI)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA

PRIMENA Europos švietimo erdvės ir jos visapusiško įgyvendinimo politines aplinkybes, taip pat Sąjungoje priimtus tekstus dėl skaitmeninio švietimo, skaitmeninių įgūdžių ir kompetencijų bei dirbtinio intelekto;

PRIPAŽĮSTA, kad:

1. spartūs ir besivystantys DI ir DI technologijų pokyčiai daro poveikį kasdieniam piliečių gyvenimui ir tampa jo dalimi;

2. DI ir DI technologijos gali duoti daug naudos ir pakeisti tai, kaip žinios yra pasiekiamos ir perteikiamos, taip pat tai, kaip mokomės ir mokome visų lygmenų ir rūšių švietimo bei mokymo sistemose;

3. esama vis didesnio spaudimo reaguoti į sparčiai kintančius skaitmeninius ir DI gebėjimus, užtikrinant, kad visi piliečiai įgytų įgūdžių ir kompetencijų, būtinų suprasti DI bei DI technologijas, šias priemones naudoti ir kritiškai bei atsakingai su jomis dirbti amžiui tinkamu būdu;

4. DI ir DI technologijos taip pat kelia daug iššūkių švietimui ir mokymui. labai svarbi, be kita ko, yra būtinybė užtikrinti, kad mokymosi rezultatai išliktų prasmingi, būtų išlaikytas akademinis sąžiningumas, apsaugoti esminiai žmogaus kognityviniai procesai ir dedamos pastangos stiprinti skaitmeninį suverenumą;

5. kiti iššūkiai apima būtinybę užtikrinti, kad tais atvejais, kai naudojamas DI, jis būtų naudojamas etiškai, atsakingai, skaidriai, tvariai, įtraukiai ir į žmogų orientuotu būdu, užtikrinant visapusišką pagarbą pagrindinėms teisėms ir mažinant žalingą šališkumą, ir stiprinti mokymosi procesą – visa tai turi būti nuolat vertinama;

6. DI ir DI technologijos keičia daugelį profesijų ir karjeros sričių, taip pat lemia tai, kad atsiranda naujų, besiformuojančių ir kintančių sektorių, kuriems reikia kvalifikuotos ir specializuotos darbo jėgos;

7. visoje Sąjungoje tai skatina apsvarstyti mokymo programas, mokymosi programas ir mokymo bei vertinimo metodus, įskaitant naujas pedagoginių inovacijų ir mokymosi individualizavimo galimybes;

MANO, KAD SU DI SUSIJĘ ĮGŪDŽIAI IR KOMPETENCIJOS

8. yra įvairaus pobūdžio, nuolat atsiranda, vystosi ir yra apibrėžiami;

9. grindžiami esamais skaitmeniniais įgūdžiais, taip pat universaliaisiais gebėjimais, kritiniu mąstymu, etiniu sąmoningumu, atsakingu sprendimų priėmimu, empatija ir kitais socialiniais ir emociniais įgūdžiais, kūrybiškumu ir atsparumu;

10. sujungia skaitmeninę kompetenciją, įskaitant gebėjimą naudotis duomenimis ir žiniasklaidos priemonėmis, algoritminį supratimą ir gebėjimą kritiškai vertinti ir aiškinti DI ir DI technologijų poveikį, išvedinius ir apribojimus;

11. apima naujus įgūdžius, pavyzdžiui, užklausų DI generuojamiems išvediniams kūrimą, DI generuojamų išvedinių kritinį vertinimą ir tikrinimą, DI naudojimą problemoms įvardyti ir spręsti, DI kūrimą, projektavimą ir formavimą, gebėjimą atpažinti atvejus, kada nenaudoti DI, ir DI bei DI technologijų poveikio visuomenei ir aplinkai supratimą;

12. turi būti ugdomi amžiui tinkamu būdu visais gyvenimo etapais ir yra aktualūs visų lygmenų ir rūšių švietimui ir mokymui;

13. yra svarbūs piliečiams, kad jie galėtų patekti į kintančią darbo rinką, kuri reaguoja į DI ir DI technologijų naudojimą, joje dalyvauti ir prie jos prisitaikyti;

14. reikalauja politikos formuotojų, besimokančiųjų, pedagogų, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų, mokslinių tyrimų institucijų, socialinių bei ekonominių partnerių ir visų susijusių suinteresuotųjų subjektų nuolatinių svarstymų, bendradarbiavimo, bendrų veiksmų ir dialogo, kad būtų sudarytos sąlygos įrodymais pagrįstam vertinimui, dalijimuisi gerosios praktikos pavyzdžiais ir bendros atsakomybės ugdymui;

PABRĖŽIA Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1689 (Dirbtinio intelekto aktas), kuriuo nustatoma saugaus, etiško ir patikimo DI naudojimo, be kita ko, švietimo ir mokymo srityje, sistema, svarbą;

RAGINA ATKREIPTI DĖMESĮ į skaitmeninį suverenumą ir strateginį savarankiškumą, nes jie yra itin svarbūs Europai, ir pažymi, kad labai svarbu mažinti priklausomybę, susijusią su DI priemonėmis ir technologijomis, sukurtomis už Europos ribų, be kita ko, švietimo ir mokymo srityje;

PALANKIAI VERTINA

15. „DigComp 3.0“ (2025 m.) – penktąją Europos skaitmeninės kompetencijos sistemos versiją, kurioje atsispindėtas naujausių ir besiformuojančių skaitmeninių technologijų tendencijų, įskaitant DI, poveikis įgūdžiams;

16. sistemą „Besimokančiųjų įgalinimas DI amžiuje“ (angl. *Empowering learners for the age of AI*) – raštingumo DI srityje ugdymo pradinio ir vidurinio ugdymo grandyse sistemą (2026 m., EBPO/Europos Sąjunga), kuria nustatoma su DI susijusių įgūdžių ir kompetencijų ugdymo pradinio ir vidurinio ugdymo įstaigose sistema ir skatinamas bendras supratimas apie žinias, įgūdžius ir nuostatas, kurių reikia besimokantiems asmenims, kad jie galėtų dirbti su DI, jį kurti, valdyti ir formuoti švietimo, darbo bei visuomenės srityse;

SUTINKA, kad

17. nuolat reikia, kad visų lygmenų ir rūšių švietimu ir mokymu būtų tinkamai ir atsakingai atspindimas DI ir DI technologijų kūrimas ir naudojimas ir į juos būtų tinkamai ir atsakingai reaguojama;

18. siekiant remti DI ir DI technologijų kontekste piliečiams reikalingų įgūdžių ir kompetencijų ugdymą, reikia nuoseklaus ir įrodymais grindžiamo požiūrio;

19. mokymas ir mokymasis visų lygių bei rūšių švietimo ir mokymo sistemose turėtų ir toliau būti orientuotas į žmogų, taip pat reikia skirti dėmesio galimam neigiamam DI ir DI technologijų poveikiui, pavyzdžiui, pernelyg didelei priklausomybei nuo DI priemonių, klaidingai informacijai, dezinformacijai ir piktaviliškam turinio naudojimui, patyčioms kibernetinėje erdvėje, algoritminiam šališkumui, diskriminacijai, mokymosi galimybių praradimui, kognityvinės naštos nukrovimui, susirūpinimą keliantiems klausimams dėl duomenų apsaugos ir privatumo, grėsmei akademiniam sąžiningumui, taip pat socialiniam poveikiui ir poveikiui aplinkai;

20. reikėtų skirti dėmesio atsakingam, saugiam ir skaidriam duomenų naudojimui, laikantis Sąjungos duomenų apsaugos teisės aktų, ir būtina, kad piliečiai suprastų dalijimosi duomenimis su DI ir DI technologijomis pasekmes;

21. pakankamo lygio raštingumas, matematika ir gamtos mokslai visiems yra viso tolesnio mokymosi pagrindas; šis pagrindas suteikia besimokantiems asmenims galimybę ugdyti tiek platesnes, tiek labiau specializuotas kompetencijas, be kita ko, susijusias su DI;

22. ikimokyklinis ugdymas ir priežiūra yra svarbūs remiant ankstyvojo kritinio mąstymo ir kitų pamatinių įgūdžių ugdymą, nes jie yra būtini, kad augdami vaikai ir jaunimas galėtų saugiai bei veiksmingai naudotis skaitmeninėmis technologijomis ir DI;

23. mokyklinis ugdymas atlieka svarbų vaidmenį plėtojant su DI ir DI technologijomis susijusius įgūdžius ir kompetencijas, siekiant padėti besimokantiems asmenims amžiui tinkamu būdu atsakingai, saugiai ir etiškai dirbti su DI, jį kurti, valdyti ir formuoti, kartu puoselėjant jų skaitmeninę kompetenciją;

24. tėvai, globėjai ir šeimos atlieka itin svarbų vaidmenį padėdami vaikams bei jaunimui ugdyti ankstyvuosius DI įgūdžius ir kompetencijas ir suprasti skaitmenizavimo galimybes ir riziką;

25. atsižvelgiant į DI ir DI technologijų poveikį daugeliui disciplinų, aukštojo mokslo, profesinio rengimo ir mokymo (PRM) bei suaugusiųjų mokymosi programos gali padėti visiems besimokantiems asmenims ugdyti įgūdžius ir kompetencijas, kad DI ir DI technologijos būtų naudojamos veiksmingai ir atsakingai;

26. aukštasis mokslas ir PRM atlieka svarbų vaidmenį ugdant aukšto lygio skaitmeninius įgūdžius, kurių reikia naujoms, besiformuojančioms ir kintančioms profesijoms ir karjeros sritims sektoriuose, kuriuose naudojamos DI technologijos ir kurie yra labai svarbūs inovacijoms ir konkurencingumui;

27. aukštojo mokslo institucijos atlieka vadovaujamą vaidmenį skatinant mokslinius tyrimus, kuriais prisidedama prie tolesnio saugaus ir patikimo DI ir DI technologijų plėtojimo, remiamos inovacijos siekiant pasinaudoti DI teikiama konkurencine nauda ir vertinamas DI ir DI technologijų poveikis visuomenei, aplinkai ir ekonomikai;

28. atsižvelgiant į tai, kad DI yra plačiai prieinamas, reikia apsvarstyti vertinimo praktiką visų lygmenų bei rūšių švietimo ir mokymo sistemose, siekiant užtikrinti, kad būtų apsaugoti mokymosi rezultatai ir akademinis sąžiningumas;

29. mokymasis visą gyvenimą, įskaitant suaugusiųjų mokymąsi, yra labai svarbus siekiant sudaryti sąlygas visiems piliečiams toliau mokytis apie DI ir DI technologijas ir remtis savo įgūdžiais bei kompetencijomis reaguojant į technologinius pokyčius, be kita ko, keliant kvalifikaciją ir persikvalifikuojant, taip pat rengiant lanksčius, greitus ir trumpus kursus, pavyzdžiui, pasitelkiant mikrokredencialus;

30. neformaliojo mokymosi ir savišvietos patirtys gali padėti visų amžiaus grupių piliečiams ugdyti su DI ir DI technologijomis susijusius įgūdžius ir kompetencijas;

PABRĖŽIA, kad:

31. reikia tikslinių priemonių, kuriomis visais gyvenimo etapais būtų stiprinami su DI ir DI technologijomis susiję visų piliečių įgūdžiai ir kompetencijos, visų pirma tų, kurių skaitmeninių įgūdžių lygis yra žemas;

32. reikia įtraukaus požiūrio, kad piliečiai, nepriklausomai nuo lyties, amžiaus, skirtingų poreikių, geografinės padėties ar socialinės ir ekonominės padėties, galėtų naudotis su DI susijusiomis mokymosi galimybėmis, be kita ko, šalinant kliūtis, susijusias su prieinamumu, judumu, dalyvavimu ir kalba, ir mažinant skaitmeninės atskirties ar kitos esamos nelygybės didėjimo riziką;

33. reikia toliau skatinti gerovę ir skaitmeninę pusiausvyrą, kad piliečiai galėtų ugdyti sveiką ir atsakingą ryšį su DI ir DI technologijomis;

34. orientavimas visą gyvenimą turi keistis atsižvelgiant į DI ir DI technologijas, bet kartu jis turi ir toliau būti orientuotas į žmogų, siekiant padėti piliečiams priimti informacija pagrįstus sprendimus dėl mokymosi galimybių, asmeninio potencialo realizavimo ir karjeros galimybių;

35. pirminio švietimo ir mokymo bei tęstinio profesinio tobulėjimo metu reikia remti mokytojus, ugdytojus, pedagogus ir vadovus, kad jie galėtų prisitaikyti prie technologinių pokyčių, nepriklausomai nuo jų skaitmeninės parengties lygio, įgyti pakankamą raštingumo DI srityje lygį, be kita ko, suprasti su DI ir DI technologijomis susijusias galimybes, riziką ir galimą žalą, naudoti DI savo pedagoginiams metodams tobulinti ir remti su DI ir DI technologijomis susijusių įgūdžių ir kompetencijų įgijimą;

36. švietimo ir mokymo paslaugų teikėjams reikia paramos, kad jie galėtų parengti ir įgyvendinti DI ir DI technologijų naudojimo politiką, be kita ko, susijusią su tokiais aspektais kaip akademinis sąžiningumas, plagiatas, autorių teisės, skaidrumas, informacijos apie DI naudojimą atskleidimas, valdymas, žmogaus vykdoma priežiūra, saugumas, privatumas ir etikos klausimai;

37. atsižvelgiant į sparčius pokyčius DI ir DI technologijų srityje, labai svarbu nustatyti, numatyti ir reaguoti į kintančius įgūdžių, be kita ko, aukšto lygio skaitmeninių įgūdžių, poreikius bendro Sąjungos konkurencingumo kontekste;

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ:

38. laikytis nuoseklaus, įtraukaus ir įrodymais pagrįsto požiūrio, kad būtų remiamas įgūdžių ir kompetencijų, kurių reikia piliečiams DI ir DI technologijų kontekste, ugdymas, pasitelkiant politikos formuotojų ir visų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų nuolatinius svarstymus, keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais, bendradarbiavimą, bendrą veikimą ir dialogą;

39. rengiant ir atnaujinant nacionalines ir (arba) regionines mokymo ir vertinimo programas ir sistemas, apimančias DI reikalingus įgūdžius ir kompetencijas, naudotis atitinkamomis esamomis ES priemonėmis, pavyzdžiui, „DigComp 3.0“, raštingumo DI srityje ugdymo pradinio ir vidurinio ugdymo grandyse sistema ir atnaujintomis gairėmis pedagogams dėl etiško dirbtinio intelekto ir duomenų naudojimo mokant ir mokantis;

40. remti mokytojus, ugdytojus, pedagogus ir vadovus, kad jų raštingumas DI srityje pasiektų pakankamą lygį ir jie sužinotų apie su DI ir DI technologijomis susijusių įgūdžių ir kompetencijų įgijimą pirminio švietimo ir mokymo bei tęstinio profesinio tobulėjimo metu; skatinti juos pasinaudoti DI teikiamomis galimybėmis ir priimti informacija pagrįstus sprendimus dėl DI naudojimo tais atvejais, kai tokiu naudojimu tobulinama pedagogika ir atsižvelgiama į besimokančiųjų poreikius ir vystymosi etapą;

41. teikti mokykloms ir švietimo bei mokymo paslaugų teikėjams paramą ir gaires dėl įgūdžių ir kompetencijų, susijusių su DI ir DI technologijomis, ugdymo amžiui tinkamu būdu; taip pat dėl DI ir DI technologijų, kuriomis užtikrinamas žmogiškasis veiksnys, įtrauktis, teisingumas ir gerovė, naudojimo politikos formavimo ir įgyvendinimo, taikant visų institucijų dalyvavimu grindžiamą požiūrį;

42. skatinti PRM bei aukštojo mokslo paslaugų teikėjus atnaujinti esamas ir parengti naujas mokymosi programas, skirtas pažangioms žinioms, įgūdžiams ir kompetencijoms DI ir DI technologijų srityje, kurių reikia naujoms ir kintančioms profesijoms ir karjeros sritims;

43. skatinti mokymosi visą gyvenimą požiūrį, kad visų amžiaus grupių piliečiai galėtų ugdyti su DI ir DI technologijomis susijusius įgūdžius ir kompetencijas, be kita ko, keliant kvalifikaciją ir persikvalifikuojant, taip pat rengiant lanksčius, greitus ir trumpus kursus, pavyzdžiui, pasitelkiant mikrokredencialus;

44. apsvarstyti galimybę įtraukti DI ir DI technologijas, įskaitant raštingumą DI srityje ir aukšto lygio skaitmeninius įgūdžius, į nacionalinį ir regioninį įgūdžių planavimą;

45. įvertinti DI ir DI technologijų poveikį švietimui ir mokymui visais lygmenimis, įskaitant poveikį esamai nelygybei, pavyzdžiui, dėl lyties, negalios, socialinės ir ekonominės padėties ir geografinės padėties, kai įmanoma, naudojantis esamais duomenimis ir vertinimo priemonėmis;

46. visapusiškai pasinaudoti esamais ES fondais, bendradarbiavimo priemonėmis ir programomis, sistemomis ir gairėmis, kad būtų remiami pokyčiai ir reformos, susiję su DI ir DI technologijų srities įgūdžiais ir kompetencijomis, ir bendradarbiauti kuriant sprendimus, įskaitant tuos, kuriais pasinaudojama Europos atvirojo kodo galimybėmis;

PRAŠO EUROPOS KOMISIJOS savo kompetencijos srityje ir laikantis subsidiarumo principo:

47. sudaryti palankesnes sąlygas atitinkamų suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimui, dalijimuisi gerosios praktikos pavyzdžiais, politikos mainams ir gebėjimų stiprinimui, susijusiems su į žmogų orientuotu požiūriu į DI, įskaitant su DI ir DI technologijomis susijusius įgūdžius ir kompetencijas, ir bendradarbiauti su valstybėmis narėmis dėl jos planuojamos veiklos su DI ir DI technologijomis susijusių įgūdžių ir kompetencijų srityje;

48. stiprinti įrodymų bazę, ypatingą dėmesį skiriant mokymosi rezultatams, dėl DI ir DI technologijų poveikio visų lygmenų ir rūšių švietimui ir mokymui, be kita ko, bendradarbiaujant su kitomis tarptautinėmis organizacijomis, pavyzdžiui, EBPO, UNESCO ir Europos Taryba;

49. propaguoti tokias priemones kaip „DigComp 3.0“, raštingumo DI srityje ugdymo pradinio ir vidurinio ugdymo grandyse sistema ir atnaujintos gairės pedagogams dėl etiško dirbtinio intelekto ir duomenų naudojimo mokant ir mokantis kaip išteklius, kuriais remiamas valstybių narių politikos formavimas, be kita ko, tarp mokytojų, ugdytojų, pedagogų ir vadovų bei švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų;

50. imtis veiksmų, kad būtų remiamasi raštingumo DI srityje ugdymo pradinio ir vidurinio ugdymo grandyse sistema, siekiant sukurti kituose gyvenimo etapuose esantiems piliečiams skirtas raštingumo DI srityje sistemas;

51. toliau dirbti rengiant išteklius ir juos platinti siekiant remti etišką, atsakingą, įtraukų, saugų ir skaidrų DI priemonių naudojimą švietimo ir mokymo srityje, neatsiliekant nuo pokyčių tempo, ir remti piliečius visais jų gyvenimo etapais;

52. toliau plėtoti ir siūlyti atitinkamas profesinio mokymosi galimybes mokytojams, ugdytojams, pedagogams ir vadovams, pavyzdžiui, pasitelkiant tarpusavio mokymosi tinklus ir praktikos bendruomenes, įskaitant Europos skaitmeninio švietimo centrą, Europos mokyklinio ugdymo platformą ir Europos suaugusiųjų mokymosi elektroninę platformą (EPALE);

53. bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis parengti ir įgyvendinti iniciatyvas, kuriomis siekiama didinti Europos pasirengimą ateičiai, padėti joms prisitaikyti prie DI ir DI technologijų, ir apsvarstyti galimybę parengti politikos iniciatyvas, kuriomis būtų išbandomi, vertinami ir plėtojami novatoriški metodai, skirti veiksmingam, saugiam ir atsakingam DI integravimui į švietimą ir mokymą, be kita ko, pasitelkiant Europos atvirojo kodo galimybes.